

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-637986-I/10/AWO

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 02/02/2010

Dr. Stefan Cichy

Biskup Legnicki

Legnicka Kuria Biskupia

ul. Jana Pawła II 1

59 - 220 Legnica

Przelembny Łucie Biskupie

Wpłynęła do mnie informacja, iż nauczyciel religii w gimnazjum w Gryfowie Śląskim, od uczniów uczęszczających na lekcje religii, a przygotowujących się do przyjęcia sakramentu bierzmowania pobiera odciski linii papilarnych celem sprawdzenia ich obecności na nabożeństwach kościelnych. Udział w nabożeństwach jest obowiązkowy, aby uczeń mógł przystąpić do bierzmowania. Sprawdzanie obecności uczniów podczas nabożeństw właśnie tą metodą ma zaś ułatwić i usprawnić pracę katechety.

Sprawa ta wzbudziła moje wątpliwości co do legalności zbierania tego typu danych osobowych uczniów. Bezsporne jest bowiem, iż katecheta w posiadanie danych osobowych uczniów wszedł w związku z pełnieniem funkcji nauczyciela religii, który zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36, poz. 155), zatrudniony jest w oparciu o Kartę Nauczyciela (§ 5 ust. 4) na podstawie umowy o pracę bądź też mianowania. W związku z powyższym, nauczyciel religii - podobnie jak każdy inny nauczyciel - odpowiada służbowo przed dyrektorem szkoły i organem prowadzącym szkołę.

Należy także podkreślić, iż w świetle postanowień Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską, podpisanego dnia 28 lipca 1993 r. (Dz.U.z 1998 r. Nr 51, poz.318), „w sprawach treści nauczania i wychowania religijnego nauczyciele religii

podlegają przepisom i zarządzeniom kościelnym, a w innych sprawach przepisom państwowym" (art. 12, 4). W przedmiocie zasad przetwarzania danych osobowych przez nauczycieli, z uwzględnieniem nauczycieli religii, obowiązują więc uregulowania Konstytucji RP oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.). Konstytucja RP w art. 47 gwarantuje każdemu prawo do prywatności oraz prawo do tzw. autonomii informacyjnej (art. 51 ust. 1 Konstytucji), czyli nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby. W mojej ocenie w przedmiotowej sprawie brak jest ustawowej podstawy do żądania/pobierania przez nauczyciela religii odcisków palców od uczniów. Nie sposób zgodzić się, iż wyrażenie zgody na taką praktykę przez rodziców ucznia legalizuje pobieranie i przetwarzania przez katechetę danych osobowych uczniów, w tym wypadku ich danych biometrycznych. Nie można bowiem w ten sposób rozszerzać katalogu danych osobowych, na których przetwarzanie zezwolił ustawodawca. Inny problem, który powstaje na kanwie opisanej sprawy, to zagadnienie prawidłowego zabezpieczenia zebranych danych i ich ochrona. Warto podkreślić, iż zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych, administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest zobowiązany zapewnić aby dane te były merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane. Adekwatność ta powinna być rozumiana jako równowaga między prawem osoby do dysponowania jej danymi, a interesem administratora danych, który może żądać danych tylko w zakresie niezbędnym do wypełnienia celu, w jakim są one przetwarzane. (tak wyrok WSA w Warszawie z dnia 12 maja 2005 r., II SA/Wa 2499/04, niepubl.). Stoję więc na stanowisku, iż w niniejszej sprawie zastosowana metoda sprawdzania obecności uczniów nie jest adekwatna do celów, w jakich dane biometryczne są zbierane przez katechetę.

Problem zbierania danych osobowych parafian na potrzeby Kościoła Katolickiego, a przede wszystkim ich właściwego zabezpieczenia jest bliski także Kościołowi. Świadczy o tym między innymi porozumienie podpisane w dniu 23 września 2009 r. przez Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski z Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych o ochronie danych osobowych w działalności Kościoła Katolickiego w Polsce. Dostrzegając, że Kościół Katolicki jest otwarty na podejmowanie działań mających na celu

ochronę danych osobowych swych parafian, tym bardziej czuję się zachęcony do wystąpienia z tym problemem do Jego Ekscelencji. W mojej ocenie ważnym problemem z punktu widzenia Kościoła jest rzetelne przygotowanie uczniów do bierzmowania, ale nie może się ono wiązać z tak dalece idącą ingerencją w życie prywatne parafian. Wierzę, że również władzom Kościoła Katolickiego zależy na wychodzeniu naprzeciw rozwiązywaniu takich problemów i wprowadzeniu rozwiązań, które nie naruszałyby konstytucyjnych praw i wolności obywateli.

Mając powyższe na uwadze, byłbym wdzięczny, gdyby Jego Ekscelencja pochylił się nad przedmiotową kwestią i rozważył możliwość podjęcia działań mających na celu usunięcie dostrzeżonych nieprawidłowości

*Łęka się o jego nawet
jawnie behavior.*